د نوي مسلمان لپاره

ګټور کوچنی کتاب

المختصر المفيد للمسلم الجديد

(پښتو)

محمد الشهري

ح جمعية الدعوة و الارشاد وتوعية الجاليات بالربوة ، ١٤٤٥ هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

الشهري ، محمد

-. المختصر المفيد للمسلم الجديد - بشتو. / محمد الشهري - ط.١

الرياض ، ١٤٤٥هـ

٤٢ ص ؛ ١٤ × ٢١ سم

ردمك: ٨-٥٠-٨٤١٧-٦٠٣-٩٧٨

ديوي ٢٥٢,٢ ١٤٤٥/ ١٢٣٥٦

شركاء التنفيذ:

دار الإسلام . جمعية الربوة رواد الترجمة المحتوى الإسلامي

يتاح طباعة هذا الإصدار ونشره بأي وسيلة مع الالتزام بالإشارة إلى المصدر وعدم التغيير في النص.

Tel: +966 50 244 7000

info@islamiccontent.org

Riyadh 13245- 2836

www.islamhouse.com

بسم الله الرحمن الرحيم

په مدد د نوم د الله چې ډیر او همیشه مهربان دی پیل کوم

سریزه

إِنَّ الْحَمْدَ للهِ، نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ، وَنَعُوذُ بِاللهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يَضْلُلْ فَلَا هَادِيَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنْ لا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدَاً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

اما بعد:

الله تعالی بنیادمو ته ډېر عزت ورکړی او په خپلو ډېرو مخلوقاتو یې هغوی غوره کړي دي، الله تعالی ویلي:

(او بې شکه د آدم اولادې ته مو ډېر عزت ورکړی). [الإسراء: 70].

او د دې امت په عزت کې یې په دې نور ډېروالی هم کړی، چې د خپلو نبیانو تر ټولو غوره نبي محمد -(صلی الله علیه وسلم)- یې په کې رالیږلی، د خپلو کتابونو غوره کتاب قران کریم یې پرې نازل کړی او د خپل شریعت ستر دین اسلام یې ورته خوښ کړی دی، الله تعالی ویلي دي: **(تاسو غوره امت یاست ایستل شوي یاست د خلکو د پاره، په نیکیو به امر کوئ او له بدیو به خلک منع کوئ او په الله ایمان لرئ، او که اهل کتابو (هم) ایمان راوړی وای (نو دا) حتماً ورته غوره وه، (بیا هم) ځیني یې مؤمنان خو زیاتره یې فاسقان دي)**

[آل عمران: ١١٠].

پر انسان د الله تعالی یو لوی نعمت دا دی چې اسلام ته د هدایت احسان پرې وکړي، ثبات پرې ورنصیب کړي او پر احکامو او قوانینو یې عمل وکړي، دغه کتاب چې په حجم کې کوچنی خو د

مضمون له پلوه لوی دی، په لنډه توګه د اسلام په اړه نویو مسلمانانو ته هغه څه ورښيي چې ناپوه پاتې کېدل ترې ښه نه دي، د دې ستر دین اصول ورښيي چې که ویې پېژندل او د هغو له غوښتنو سره سم يې عمل وکړ، نو د علم په طلب پسې به ووځي او پرې د لا پوهېدو هڅه به وکړي، څو خپل پروردګار، د هغه نبي محمد -(صلى الله عليه وسلم)- او د هغه دين اسلام لا ښه وپېژني؛ نو د الله بندګي به بیا په پوهه او بصیرت سره کوي، زړه به يې مطمئن وي او د عبادت په کولو الله ته به نږدې کېدو او د هغه د نبي محمد -(صلى الله عليه وسلم)- د سنتو په پیروی به يې ایمان زیاتېږي.

الله تعالی نه غواړم چې د دې کتاب په هر ټکي کې برکت واچوي، اسلام او مسلمانانو ته پرې ګټه ورسوي، یوازې د هغه د رضا لپاره يې ومني او ثواب يې ټولو ژوندیو او مړو مسلمانانو ته ورسوي.

وصلى الله وسلم على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين.

محمد بن الشيبة الشهري.

٢ /١١ /١٤٤١هـ.

***

الله مې رب دی.

الله تعالی ويلي: **(ای خلکو د خپل رب عبادت وکړئ، هغه چې تاسي يې پيدا کړئ او له تاسي رومبي، د دې لپاره چې ځان وساتئ).** [البقرة: 21].

• الله تعالی ويلي: **(الله هماغه دی چې له هغه پرته بل لايق د عبادت نه شته).** [الحشر: 22].

الله تعالی فرمايلي دي: **(د هغه په شان هيڅ شی نه شته(نه په ذات کې او نه په صفاتو کې) او هماغه ښه اورېدونکی ليدونکی دی).** [الشورى: 11].

• **همدا الله زما رب هم دی** او د بل هر شي رب هم، د هر شي مالک، پيدا کوونکی، روزي ورکوونکی او د هر شي تدبير جوړونکی.

• **يوازې همغه د بندګۍ وړ دی،** له هغه پرته نه بل پروردګار شته او نه بل د بندګۍ وړ.

هغه داسې ښکلي نومونه او لوړ صفات لري چې خپله يې هم ځان لره ثابت کړي او د هغه نبي – (صلی الله علیه وسلم)- هم ورلره ثابت کړي دي، چې په کمال او ښايست کې اوج ته رسېدلي، د هغه په خبر هيڅ شی نشته او هغه اورېدونکی او ليدونکی دی.

➢ **ځيني ډېر ښايسته نومونه يې دا دي:**

روزي ورکوونکی، مهربان، ځواکمن، پاچاه، اورېدونکی، امن وروکونکی، ليدونکی، ذمه وار، پيدا کوونکی، باريک بين، بسنه کوونکی او ښېونکی.

الرزاق: د بندګانو د هغې روزۍ ذمه وار، چې د هغوی زړونه او بدنونه پرې ژوندي دي.

الرَّحْمن: د ستري او پراخې مهربانۍ خاوند چې هر شي ته ورغلې ده.

القدير: د بشپړ توان خاوند چې نه پکې عجز شته او نه ستړیا.

المَلِك: د لويي، قهر او تدبير په صفاتو موصوف او د ټولو هغو شيانو مالک چې تصرف پکې کېږي.

السميع: هغه ذات چې ټول پټ او ښکاره اورېدل کېدونکي شيان درک کوي.

السَّلَام: له هر نقصان، آفت او عيب نه پاک.

البَصِيرُ: هغه ذات چې هر شی يې تر نظر لاندې دی، که څومره پټ او کوچنی وي، د شيانو ليدونکی، پرې پوه او له پټو څخه يې خبر دی.

الوَكِيْل: د خپل مخلوق د روزيو ذمه وار، د هغوی د مصلحتونو سرپرست او هغه ذات چې خپل دوستان يې په دوستۍ نيولي، نو چارې يې ورته اسانې کړي او هر څه لره يې دی بس دی.

الخَالق: په داسې توګه د شيانو راپيدا کوونکی او پنځوونکی، چې مخکې يې بېلګه نه ده ليدل شوې.

اللطيف: هغه ذات چې خپلو بندګانو ته عزت ورکوي، رحم پرې کوي او غوښتنې يې پوره کوي.

الكَافِي: هغه ذات چې خپلو بندګانو ته په ټولو هغو شيانو کې بسنه کوي چې ورته اړ دي، او هغه ذات چې د ده په مرسته کې له بل هر چا څخه بسنه او بې پروايي ده.

الغَفُوْر: هغه ذات چې خپل بندګان د هغوی د ګناهونو له شره ساتي او سزا پرې نه ورکوي.

مسلمان د الله په عجيبه او له اسانۍ ډک پيدايښت کې غور کوي، لکه ګورو چې مخلوقات خپلو کوچنيانو ته پاملرنه کوي، تر هغه يې په مړولو او پاملرنه حريص وي تر څو چې پر ځان بسيا شي، نو پاکي ده هغه ذات لره چې پيدا کړي يې دي او مهربان دی پرې، له مهربانۍ يې دا هم ده چې

سره له دې چې دا مخلوقات يې پوره کمزوري دي، خو داسې څه يې ورته برابر کړي چې مرسته ورسره کوي او حالت يې ښه کوي.

***

نبي مې محمد -(صلى الله عليه وسلم)- دى

(الله) تعالى فرمايلي دي: (-دا دى- تاسو ته يو داسې رسول راغلى چې خپله له همدا تاسو څخه دى، څه چې تاسو کړوي(په مشقت کې مو اچوي) هغه په ده ډېر ګران (او درانه) تماميږي، ستاسې پر ښېګڼې حريص دى، په مؤمنانو مهربان خواخوږى دى). [التوبة: 128].

(الله) تعالى فرمايلي دي: (او ته مو د ټولو خلکو لپاره يوازې د يو رحمت په توګه لېږلى يې). [الأنبياء: 107].

محمد -(صلى الله عليه وسلم)- ډالۍ شوی رحمت.

محمد زوی د عبدالله -(صلى الله عليه وسلم)- د نبيانو او رسولانو (د لړۍ) پای ته رسوونکی، الله تعالى له اسلامي دين سره ټولو خلکو ته راولېږه، څو خير ورو‌ښيي چې لوی خير توحيد دی، او له شره يې منع کړي چې لوی شر الله سره شريک نيول دي.

په کومو شيانو يې چې امر کړی هغو کې يې طاعت واجب دی، او له کومو شيانو يې چې خبر ورکړی په هغو کې يې تصديق واجب دی، له کومو شيانو يې چې منع او نهي کړې ځان ساتل ترې ضروري دي، او د الله عبادت به يوازې د هغه له شريعت سره سم کېږي.

د ده او له ده وړاندې د ټولو انبياوو رسالت د يوازېنې الله عبادت ته بلنه وه، چې هيڅ شريک نه لري.

د هغه -(صلى الله عليه وسلم)- ځينې صفات په لاندې ډول دي:

رښتينولي، مهرباني، نرمي، صبر، زړورتيا، سخا، ښه اخلاق، عدل، تواضع او بخښنه.

***

قران کریم مې د رب کلام (خبرې يې) دی

الله تعالی فرمايلي دي: **(ای خلکو يقينا چې د خپل رب له لوري مو ښکاره دليل درغلی او تاسو ته مو څرګنده رڼايي نازله کړې (چې قران دی).** [النساء: 174].

قران کریم د الله تعالی هغه کلام دی چې پر خپل نبي محمد -(صلی الله عليه وسلم)- يې نازل کړی دی، څو خلک -د کفر- له تيارو نه -د ايمان- رڼا ته وباسي او نېغې لارې ته يې برابر کړي.

څوک يې چې ولولي؛ هغه لره لوی ثواب دی او څوک يې چې پر لارښوونو عمل وکړي، په نېغه لاره به تللی وي.

***

د اسلام بناوې پېژندل غوارم

رسول الله -(صلى الله عليه وسلم)- ويلي دي: **(اسلام پر پنځو شيانو بنا دی، د دې ګواهي چې له الله پرته د بندګۍ وړ هيڅوک نشته او محمد-(صلى الله عليه وسلم)- د الله رسول دی، لمونځ قايمول، زکات ورکول، د رمضان روژه نيول او د بيت الله حج کول).**

د اسلام بناوې داسې عبادتونه دي چې هر مسلمان يې بايد ترسره کړي او د يوه انسان اسلام تر هغه نه دی صحيح، چې د دې بناوو د فرضيت عقيده و نه لري او په بشپړ ډول يې ترسره نه کړي، ځکه اسلام پر همدې بنا دی، له همدې امله د اسلام بناوې ورته ويل کېږي.

➢ دا بناوې دغه دي:

❖ **لومړی بنا يا رکن:** د دې ګواهي ورکول چې له الله پرته د بندګۍ وړ بل هيڅوک نه شته او محمد د الله رسول دی.

الله تعالى فرمايلي دي: **(نو پوی شه چې يقينا له الله پرته بل د عبادت وړ نه شته).** [محمد: 19].

او الله تعالى فرمايلي دي: **(-دا دی- تاسو ته يو داسې رسول راغلی چې خپله له همدا تاسو څخه دی، څه چې تاسو کړوي(تاسو ته سخت وي) هغه په ده ډېر ګران (او درانه) تماميږي، ستاسې پر ښېګڼې حريص دی، په مؤمنانو مهربان خواخوږی دی).** [التوبة: 128].

د **«لا إله إلا الله»** د ګواهۍ معنا دا ده، چې له الله پرته بل هيڅ حق معبود نشته.

د **«محمد رسول الله»** د ګواهۍ معنا دا ده، چې په کوم شي هغه امر کړی ويې منو، له کومو شيانو يې چې خبر ورکړی تصديق يې وکړو، له کومو شيانو يې چې نهي او منع کړې ډډه ترې وکړو او يوازې له شريعت سره سم د الله بندګي وکړو.

❖ **دويمه بنا:** په صحيح توګه د لمانځه ادا کول.

الله تعالی فرمايلي دي: **او لمونځ و درویځ.** [البقرة: ١١٥].

د لمانځه قايمول دي ته وايي چې **په هغه طريقه ادا کړی شي چې الله تعالی فرض کړی دی او د هغه رسول محمد -(صلی الله عليه وسلم)- مونږ ته ښودلی دی.**

❖ **دريمه بنا:** د زکات ورکړه.

الله تعالی فرمايلي دي: **(او زکات ورکوئ).** [البقرة: ١١٥].

زکات الله تعالی د مسلمان د ايمان د رښتينولۍ ازمويلو لپاره فرض کړی دی، بل دا چې د خپل پروردګار د دې احسان شکر ادا کړي چې د مال نعمت يې ورکړی او د غريبانو او اړمنو مرسته وکړي.

د زکات ورکړه داسې وي چې مستحقو خلکو ته ورکړل شي.

زکات په هغه مال کې يو فرض حق دی چې ټاکلې اندازې ته رسېدلی وي، **اته (٨)** ډوله خلکو ته ورکول کېږي چې الله په قران کريم کې ذکر کړي دي او غريب او مسکين هم په کې دي.

د زکات په ورکړه کې د مهربانۍ او زړه سوي، د مسلمان د اخلاقو او مال د پاکولو، د غريبانو او مسکينانو د زړونو خوشحالولو او د مسلماني ټولنې د وګړو تر منځ د مينې او ورورولۍ د اړيکو پياوړي کولو صفت پروت دی، له همدې امله يې نېک مسلمان د زړه په خوښه ادا کوي او په ورکړه يې له دې امله خوشحالېږي چې نور خلک پرې خوشحاله شوي دي.

د زکات اندازه **په ذخیره شویو سرو زرو، سپینو زرو، نغدو او د ګټې لپاره پیر او پلور ته جوړو شویو سوداګریزو توکو کې چې قیمت یې ټاکلې اندازې ته رسېدلی او یو بشپړ کال پرې تېر شوی وي؛ ٪۲.۵ ده.**

دغه راز که څوک یو معلوم شمېر چارپای ژوی **(اوښ، غوا او ګډې)** ولري او د کال ډېری موده یې له دې چې خاوند یې خوراک ورکړي د ځمکې ګیاوې وخوري، نو زکات په کې فرض دی.

دغه راز **په هغو دانو، مېوو، کانونو او خزانو کې هم زکات فرض دی** چې له ځمکې راوځي او ټاکلې اندازې ته رسېدلې وي.

❖ **څلورمه بنا:** د رمضان د میاشتې روژه نیول

الله تعالی فرمایلي دي: **(ای مؤمنانو پر تاسو روژه داسې فرض شوې، لکه له تاسو نه پر مخکینیو چې فرض شوې وه، د دې لپاره چې ځان ساتنه وکړئ).** [البقرة: ۱۸۳].

رمضان په **هجري کلیزه** کې د **کال نهمه میاشت ده،** دا د مسلمانانو په اند یوه محترمه میاشت ده چې د کال د نورو میاشتو په پرتله ځانګړی مقام لري او ټوله میاشت روژه نیول یې د اسلام له پنځو ارکانو څخه یو رکن دی.

د رمضان روژه دې ته وایي چې د روژې د مبارکې میاشتې په ټولو ورځو کې **د سهار له راختو څخه تر لمر لوېدو پورې له خوراک، څښاک، کوروالي او بل هر روژه ماتوونکي شي څخه په ډډه کولو د الله بندګي وکړی شي.**

❖ **پنځمه بنا:** د بیت الله شریف حج کول.

الله تعالی فرمایلي دي: **(او د الله لپاره پر خلکو د دې کور حج (لازم) دی، څوک چې هغه ته د لارې وس پیدا کړي)**. [آل عمران : 97].

حج په ژوند کې یو ځل پر هغه چا فرض دی چې د ادا کولو توان یې لري، دا په ټاکلي وخت د ځانګړو عباداتو د ادا کولو په موخه د بیت الله شریف او د مکې مکرمې د نورو مقدسو ځایونو قصد ته وايي، حج نبي کریم -(صلی الله علیه وسلم)- هم کړی و او له هغه وړاندې نورو پیغمبرانو هم او ابراهیم علیه السلام ته الله امر کړی و چې خلکو کې د حج اعلان وکړي، الله تعالی په دې اړه په قران کریم کې ویلي دي. **(او په خلکو کې د حج اعلان وکړه چې له هرې لرې لارې نه پلي او په هر (ډول) ډنګر اوښ سپاره درته راشي)**. [الحج : 27].

***

د ایمان ارکان پېژندل غواړم

له نبي -(صلی الله علیه وسلم)- څخه د ایمان په اړه وپوښتل شو نو ویې ویل: **(چې په الله، په ملايکو يې، په کتابونو يې، په رسولانو يې، د قيامت په ورځ او د تقدير په خير او شر ايمان ولرې).**

د ایمان ارکان د زړه هغه عبادتونه دي چې هر مسلمان ته ضرور دي او د یو چا اسلام تر هغه نه صحیح کېږي څو پر دغو عبادتونو عقیده و نه لري، له همدې امله ورته د ایمان ارکان ویل شوي دي. د اسلام له ارکانو سره يې توپير دا دی، چې د اسلام ارکان هغه ظاهري اعمال دي چې انسان يې په خپلو غړو ترسره کوي، **لکه کلمه طيبه ويل، لمونځ او زکات،** او د ایمان ارکان د زړه هغه اعمال دي چې انسان يې په زړه سره ادا کوي، لکه پر الله، د هغه پر کتابونو او د هغه پر رسولانو ایمان درلودل.

د ایمان مفهوم او معنا: پر الله، د هغه پر ملایکو، کتابونو، رسولانو، د اخرت پر ورځ او د تقدير په خير او شر د زړه کلک تصديق او د ټولو هغو شيانو پيروي چې رسول -(صلی الله علیه وسلم)- راوړي، او د هغو پلي کول: **د ژبې په وینا لکه د «لا إله إلا الله» ويل، د قران کریم تلاوت، تسبيح (سبحان الله) او تهليل(لا اله الا الله) او د الله ثنا بيانول.**

او د ظاهري غړو په عمل: لکه لمونځ، حج او روژه... او په باطني غړو چې په زړه پورې تړلي دي، لکه د الله محبت او هغه نه وېره، پر هغه توکل او هغه لره اخلاص.

ځينې خلک يې لنډ تعریف داسې کوي: د زړه باور او تصدیق، د ژبې اقرار او د غړو عمل، چې په طاعت زیاتېږي او په ګناه کمېږي.

❖ **لومړی رکن:** پر الله ایمان

الله تعالی فرمايلي دي: **(بې شکه مؤمنان هغه کسان دي چې په الله يې ايمان راوړی وي).** [النور: 62].

پر الله ایمان دا غوښتنه کوي چې په ربوبيت، الوهيت او اسماوو صفاتو کې هغه يوازې ومنل شي، او ايمان لاندې شيانو ته شامل دي:

د الله (سبحانه وتعالی) پر شتون ايمان.

د الله (سبحانه وتعالی) پر ربوبيت ایمان او دا چې هغه د هر شي مالک، پيدا کوونکی، روزي ورکوونکی او کارساز دی.

د الله پاک پر الوهيت ايمان او دا چې يوازې همغه د عبادت وړ دی، چې هيڅ شريک پکې نه لري: لکه لمونځ، دعاء، نذر، حلاله، مرسته غوښتل، پناه غوښتل او ټول نور عبادتونه.

د الله پر هغو ښايسته نومونو او لوړو صفتونو ايمان چې خپله يې هم ځان ته ثابت کړي او نبي - (صلى الله عليه وسلم)- يې هم ورلره ثابت کړي دي، او د هغو نومونو او صفتونو نفي کول چې هغه له خپل ځان نه نفي کړي يا يې نبي -(صلى الله عليه وسلم)- ترې نفي کړي دي، او دا چې نومونه او صفتونه د کمال او ښکلا اخري حد ته رسېدلي دي او د هغه په څېر هيڅ شی نشته، او هغه اورېدونکی او ليدونکی دی.

❖ **دويم رکن:** پر ملايکو ايمان

الله تعالی فرمايلي دي: **(الله لره ستاينه ده، له نوي سره د اسمانو او ځمکې پيدا کوونکي (لره)، د دوه دوه، درې درې او څلورو څلورو وزرونو والا ملايکو استازي ګرځوونکي (الله) لره، چې هغه په مخلوق کې څنګه غواړي هومره زياتوالی کوي يقينا الله په هر څه قادر دی).** [فاطر: ۱].

مونږ پر دې ايمان لرو چې ملايکې يوه غيبي دنيا ده او هغوی د الله داسې بندګان دي چې له نور(رڼا) نه يې پيدا کړي دي او ځان لره يې طاعت کوونکي او سرټيټي کړې دي.

او دا چې هغوی يو ستر مخلوق دی چې څواک او شمېر يې يوازې الله تعالی ته معلوم دی، هر يو يې داسې نومونه، صفتونه او دندې لري، چې الله تعالی ورته ځانګړې کړې دي، جبريل عليه السلام هم له دوی څخه دی، چې د الله تعالی له لوري د هغه رسولانو ته د وحې ورلو ور په غاړه و.

❖ **درېيم رکن:** پر کتابونو ايمان.

(الله) تعالی فرمايلي دي: **تاسو ووايئ: مونږ پر الله ايمان راوړی او پر هغه څه چې مونږ ته نازل کړی شوي دي، او پر هغه څه چې ابراهيم او اسمٰعيل او اسحٰق او يعقوب او (د هغوی) اولادې ته نازل کړی شوي دي، او (مونږ ايمان راوړی دی) پر هغه څه چې موسٰی او عيسٰی ته ورکړی شوي دي، او پر هغه څه چې د خپل رب له جانبه (نورو) نبيانو ته ورکړی شوي دي، مونږ په دوی کې د هېڅ يو په مينځ کې فرق نه کوو، او مونږ خاص د هغه (الله) حکم منونکي يو.** [البقرة: 136].

پر دې غوڅ باور چې ټول اسماني کتابونه د الله کلام دی.

او دا چې دا کتابونه په ښکاره حق سره د الله عز وجل له لوري د خپلو بندګانو لپاره د هغه پر رسولانو رانازل شوي.

او دا چې الله پاک خپل نبي محمد -(صلى الله عليه وسلم)- ټولو خلکو ته راولېږه، نو په دې سره يې ټول مخکيني دينونه منسوخ کړل او قران کريم يې پر ټولو اسماني کتابونو مسلط او د هغوی ناسخ وګرځاوه، او الله له هر ډول بدلون او تحريف نه د قران کريم د ساتنې ذمه واري واخيسته. الله تعالى ويلي. **(يقينا موږ خپله دا ذکر نازل کړی او همدا موږ يې حتما ساتونکي يو).** [الحجر : 9].

ځکه قران کريم انسانانو ته د الله تعالى وروستی کتاب دی او نبي يې محمد -(صلى الله عليه وسلم)- وروستنی پيغمبر دی، او اسلامي دين هغه دين دی چې د الله د قيامت تر ورځې پورې انسانانو ته خوښ کړی دی، الله تعالى فرمايلي دي: **(يقينا الله ته منلی دين اسلام دی).**

[ال عمران: 19].

هغه اسماني کتابونه چې الله تعالى په خپل کتاب کې ذکر کړي دي، دا دي:

د مخلوقاتو د پالونکي له لوري پر نبي محمد (صلى الله عليه وسلم) نازل شوی دی.

تورات: چې الله پر خپل نبي موسى عليه السلام نازل کړی و.

انجيل: چې الله پر خپل نبي عيسى عليه السلام نازل کړی و.

زبور: چې الله پر خپل نبي داوود عليه السلام نازل کړی و.

د ابراهيم صحيفې: چې الله پر خپل نبي ابراهيم عليه السلام نازلې کړې وې.

❖ **څلورم رکن:** پر پیغمبرانو ایمان.

الله تعالی فرمایلي دي: **(او مونږ هر ولس ته یو رسول ولیږه، چې الله ولمانځئ او له باطلو معبودانو ځان وساتئ).** [النحل: 36].

پر دې غوڅ یقین چې الله تعالی په هر امت کې یو رسول لیږلی دی، چې هغوی یې یوازې د الله عبادت ته بلل، چې شریک نه لري، او د هغه څه نه منل چې له الله پرته یې عبادت کیږي.

او دا چې هغوی ټول انسانان، سړي او د الله بندګان وو، او هغوی رښتوني او تصدیق کړل شوي وو، پرهیزګاران او امانتدار وو، د نیغې لارې ښودونکي او پر نیغه لاره برابر وو، او څه چې الله ورسره رالیږلي وو په بشپړ ډول یې خلکو ته رسولي دي او ټول پر څرګند حق او روښانه هدایت روان وو.

د هغوی د لومړي او وروستي د ټولو دعوت د دین په اصل کې ایکې یو و، چې په بندګۍ کې د الله یو ګڼل او شریک ورسره نه نیول و.

❖ **پنځم رکن:** د اخرت په ورځ ایمان

(الله) تعالی فرمایلي دي: **(الله هماغه دی چې له هغه پرته کوم بل د عبادت وړ نشته، خامخا به مو د قیامت په هغه ورځ راغوند کړي چې څه شك پکې نشته او تر الله زیاته رښتیني خبره به د چا وي؟).** [النساء: 87].

د اخرت د ورځې اړوند پر هر هغه شي پوخ باور درلودل چې الله عز وجل په خپل مقدس کتاب کې د هغې په اړه خبر راکړی دی، یا ګران نبي محمد -(صلی الله علیه وسلم)- راته بیان کړي دي، لکه د انسان مرګ، له قیامت وروسته بیرته راژوندي کیدل، شفاعت، میزان (تله)، حساب کتاب، جنت، دوزخ او د اخرت د ورځې اړوند نور شیان.

❖ **شپږم رکن:** د تقدیر په خیر او شر باندې ایمان

(الله) تعالی فرمایلي دي: **(بې شکه موږ هر شی په یوه ټاکلي اندازه پیدا کړی)** [القمر : 49].

دا باور درلودل چې دنیا کې مخلوقات له کومو پېښو سره مخ کېږي، ټول د یوازیني الله (سبحانه وتعالی) په علم، تقدیر او تدبیر تر سره کېږي، او دا چې دغه تقدیر د انسان له پیدایښت وړاندې لیکل شوی و، او انسان اراده او واک لري او د خپلو کارونو حقیقي فاعل (ترسره کوونکی) دی، خو دا هیڅ څه د الله له پوهې، ارادې او خوښې نه وتلي ندي.

نو پر تقدیر ایمان څلور مرتبې لري چې دا دي:

- **لومړی:** د الله پر شامل او چاپېر علم ایمان.
- **دویمه:** د الله له لوري د قیامت تر ورځې د هر پېښېدونکي شي پر لیکلو ایمان.
- **درېیمه:** د الله پر نافذ مشیئت او بشپړ قدرت ایمان، نو چې څه د الله خوښ وي هغه به وي او چې څه یې خوښ نه وي، هغه به نه وي.
- **څلورمه:** پر دې ایمان چې الله د هر شي پیدا کوونکی دی او په پیدایښت کې هیڅ شریک نه لري

***

اودس زده کول غواړم

(الله) تعالى فرمايلي دي: **(بې شکه الله بيا بيا توبه کوونکي خوښوي او ځان پاك ساتونکي خوښوي)** [البقرة: 22].

رسول الله -(صلى الله عليه وسلم)- فرمايلي دي: **(زما د دې اودس په څېر اودس وکړه).**

د لمانځه لوی شان لدې څخه معلوميږي چې الله مخکې ترې پاکوالی فرض کړی او د لمانځه د صحت لپاره يې شرط ګرځولی، نو پاکي د لمانځه کيلي ده او فضيلت ته په کتو يې زړه د لمانځه ادا کولو ته شوق پيدا کوي. رسول الله - (صلى الله عليه وسلم) - فرمايلي دي: **(پاکوالی نيم ايمان دی او لمونځ رڼايي ده).**

او رسول الله (صلى الله عليه وسلم) فرمايلي: **(چا چې اودس وکړ او ښه يې وکړ، نو ګناهونه به يې له بدنه ووځي).**

نو بنده د اودس په کولو سره د حسي پاکۍ له پلوه او د نبي -(صلى الله عليه وسلم)- له لارښوونو سره سم يوازې الله لپاره د دې عبادت په ترسره کولو د معنوي پاکۍ له امله پاک سپيڅلی درېږي.

هغه څه چې اودس کول ورته واجب دي:

1. مطلق لمونځ که فرضي وي، که نفلي.
2. له کعبې شريفې تاوېدل (طواف).
3. په قران کريم لاس لګول.

په پاکو اوبو؛ اودس او غسل کوم:

پاکې اوبه: ټولې هغه اوبه چې له اسمانه راټوی شوې وي یا له زمکې راوتلې وي او په خپله اصلي بڼه پاتې وي، په دریو صفتونو **(رنګ، خوند او بوی)** کې یې یو هم په داسې شي نه وي بدل شوی چې د اوبو پاکوالی له منځه وړي.

اودس زده کول غواړم:

لومړی ګام: نیت چې زړه یې ځای دی، د نیت معنا: الله تعالی ته د نږدیکت له مخې د عبادت په کولو د زړه عزم.

دویم ګام: د لاسونو (څپرو) وینځل.

دریيم ګام: مضمضه کول

مضمضه: په خولې کې اوبو اچولو، اړولو راړولو او بېرته راویستلو ته وايي.

څلورم ګام: استنشاق

استنشاق: په ساه باندې اوبو کشولو او د پوزې وروستۍ برخې ته رسولو ته وايي.

بیا استنثار دی: چې په ساه باندې د پوزې ګرڼګ وغیره راویستلو ته وايي.

پنځم ګام: مخ وینځل

د مخ اندازه:

مخ: چې مخ کېدل پرې کېږي.

اندازه یې په پلنوالي له یوه غوږ نه تر بل پورې ده.

او اندازه يې په اوږدوالي په عادي توګه د سر د ويښتانو د شنه کېدو له ځايه د زنې تر ښکتنۍ برخې پورې ده.

د مخ وينځل، سره د مخ د ټولو کوچنيو ويښتانو، او همدا راز له ويښتانو پاک ځای او راوتلی هډوکی.

سپينوالی: هغه **(له ويښتانو پاک ځای)** د غوږ د پوځکۍ او راوتلي هډوکي تر منځ ځای ته ويل کېږي.

عذار: هغه ويښته دي چې د مخ پر راوتلي هډوکي چې د غوږ هغه سوري ته برابر وي چې سر ته تللی، او ښکته د غوږ مېخ ته رسي.

د مخ وينځل دغه راز د ږيرې ټولو ګڼو او ترې ځړېدونکو ويښتانو ته شامل دی.

شپږم ګام: د لاسونو وينځل، د ګوتو له څوکو نيولې تر څنګلو پورې.

او څنګلې د لاسونو په فرضي وينځلو کې داخلې دي.

اووم ګام: د غوږونو په ګډون يو ځل په لاسونو د ټول سر مسح کول.

د سر له مخکينۍ برخې به پيل کوي تر وروستۍ برخې به لاسونه وړي او بېرته به يې راګرځوي.

د شهادت ګوتې به په غوږونو کې ننباسي.

او غټې ګوتې به د غوږونو د ظاهر مخالفې نيسي او د غوږونو شا او مخ به پرې مسح کوي.

اتم ګام: د پښو وينځل، د ګوتو له څوکو تر ښنګرو **(ګيټکيو)** پورې، او ګيټکۍ هم د پښو په فرضي وينځلو کې داخلې دي.

ګټيکۍ: د پونډيو په ښکته برخې کې راوتلي دوه هډوکي دي.

اودس په دې شیانو ماتیږي:

1. له سبیلینو وتونکي شیان لکه تشې او غټې بولې، باد، مني او مذي.
2. د ژور خوب، بې هوشۍ، نشه راوړونکي او لېونتوب له امله د عقل زایلېدل.
3. هر هغه شی چې غسل فرض کوي، لکه جنابت، حیض او نفاس.

کله چې انسان خپله اړتیا پوره کړي، نو نجاست پاکول پرې لازمېږي، یا په اوبو چې دا غوره ده، یا بغیر له اوبو په هغو شیانو چې نجاست له منځه وړي، لکه تیږې، کاغذونه او ټوټې وغیره، چې درې یا له دریو ځلو زیات به یې کاروي، خو پاک او روا شی به وي.

***

پر موزو او جرابو مسحه.

د موزو یا جرابو د اغوستلو پر مهال مسحه پرې شوني ده او د پښو وینځلو ته اړتیا نه پیښیږي، خو په لاندې شرطونو:

1. چې له کوچنۍ او سترې بې اودسۍ وروسته په بشپړ پاکوالي -چې پښې هم په کې وینځل شوې وي- اغوستل شوې وي.
2. چې خپله پاکې او غیر نجسې وي.
3. چې مسحه په ټاکل شوې موده کې وي.
4. چې حلالې وي، نو غلا شوې یا غصب شوې نه وي.

موزې: چې پښې ته کوم نرم پوستکی وغیره اغوستل کیږي، هغه بوټان هم ورته ورته دي چې قدمونه (پښې) پټوي.

جرابې: چې انسان پښو ته کومه ټوټه وغیره وراغوندي او د جرابو په نوم پیژندل کیږي.

➢ پر موزو د مسحې د رواوالي حکمت:

پر موزو د مسحې حکمت پر هغو مسلمانانو اساني کول دي، چې د موزو یا جرابو ویستل او د پښو وینځل ورته سخت وي، په ځانګړې ډول د ژمي، سختې یخنۍ او سفر په وختونو کې.

➢ د مسحې موده:

مقیم: یوه شپه او ورځ (٢٤ ساعته).

مسافر: درې شپې او ورځې (٧٢ ساعته).

د مسحې موده -له بې اودسۍ وروسته- پر موزو یا جرابو له لومړنۍ مسحې سره سمه پیلیږي.

➢ پر موزو يا جرابو د مسحې طريقه:

1. لاسونه لمدول کېږي.
2. لاسونه د پښې پر پاس لوري کش کول کېږي **(د ګوتو له څوکو د پنډۍ تر پيله).**
3. ښۍ پښه پر ښي لاس او چپه پښه پر چپ لاس مسحه کېږي.

➢ د مسحې ماتوونکي:

1. هر شی چې غسل واجبوي.
2. د مسحې د مودې وخت ختمېدل.

***

غسل:

که سړي یا ښځې کوروالی وکړ، یا د ویښې یا خوب حالت کې ترې مني په شهوت ووتل، غسل پرې واجبېږي څو لمونځ ادا کړی شي یا بل هغه شی چې پاکې ورته اړینه ده، دغه راز که ښځه له حیض یا نفاس نه پاکه شوه، غسل پرې واجب دی، څو د لمانځه یا بل هغه شي ادا کول ورته روا شي چې پاکي ورته اړینه ده.

➢ د غسل طریقه داسې ده:

چې مسلمان خپل ټول بدن لوند کړي، په هره طریقه چې وي، او د خولې او پوځې وینځل هم په کې دي، نو چې ټول بدن یې لوند شو، غټه بې اودسي ترې لرې شوه او پاکي یې بشپړه شوه.

➢ پر جنوب د لاندې شیانو کول بند دي، تر څو چې غسل وکړي:

1. لمونځ.
2. د کعبې طواف.
3. جومات کې پاتې کېدل، خو له درنګ پرته جومات کې تېرېدی شي.
4. په قران کریم لاس وهل.
5. د قران کریم تلاوت.

***

تیمم

کله چې مسلمان د پاکوالي لپاره اوبه پیدا نه کړي، یا یې د کومې ناروغۍ وغیره له امله او یا د لمانځه د وخت د تېرېدو له وېرې استعمال نه کړی شي، نو په خاوره به تیمم کوي.

طریقه یې داسې ده، چې یو ځل لاسونه ووهي او یوازې مخ او دواړه لاسونه پرې مسح کړي. په دې شرط چې خاوره پاکه وي.

- **تیمم په دغو شیانو ماتېږي:**

1. په ټولو هغو شیانو ماتېږي چې اودس پرې ماتېږي.
2. چې د کوم عبادت لپاره تیمم کېږي، د هغه له پیل وړاندې اوبه وموندل شي.

***

لمونځ زده کول غواړم

الله جل جلاله پر مسلمان باندې په شپه او ورځ کې پنځه لمونځونه فرض کړي، چې د سهار، ماسپښین، مازدیګر، ماښام او ماخوستن لمونځونه دي.

➢ لمانځه ته چمتووالی نیسم.

کله چې د لمانځه وخت داخل شي، مسلمان له وړې بې اودسۍ او که غټه بې اودسي ولري، له غټې بې اودسۍ ځان پاکوي.

غټه بې اودسي: هغه چې پر مسلمان غسل واجبوي.

وړه بې اودسي: هغه چې پر مسلمان اودس لازموي.

مسلمان په پاکو جامو او داسې پاک ځای کې لمونځ کوي چې له نجاستونو پاک وي، او خپل عورت پټوي.

مسلمان د لمانځه وخت کې په مناسبو جامو ځان ښکلی کوي او خپل بدن پرې پټوي، او سرې ته نه دي روا چې لمانځه کې د نامه او زنګون تر منځ لږ ځای هم ښکاره کړي.

ښځې ته لازم دي چې په لمانځه کې له مخ او لاسونو پرته ټول بدن پټ کړي.

مسلمان په لمانځه کې خبرې نه کوي او یوازې لمونځ وایي، امام ته غوږ نیسي، یو خوا بل خوا نه ګوري، او که د لمانځه ځانګړې عبارتونه یې نه وي زده نو د لمانځه تر پایه د الله تسبیح او ذکر کوي، او پرې لازمېږي چې ژر تر ژره لمونځ او د هغه عبارتونه زده کړي.

➢ لمونځ زده کوم

لومړی ګام: د هغې فریضې لپاره نیت چې کول یې غواړي، او د نیت ځای زړه دی.

له اودس کولو وروسته قبلې ته مخ کوم او که کولی مې شو نو په ولاړه لمونځ کوم.

دويم ګام: د اوږو **(وليو)** برابر لاسونه پورته کوم او لمانځه کې د ننوتو په نيت وايم: **(الله اکبر).**

دريم ګام: له رواياتو سره سم د لمانځه د پيل دعا وايم، چې يوه يې دا ده. **(سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ، وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ).**

څلورم ګام: په الله باندې له رټل شوي شيطان نه پناه غواړم، نو وايم: **(أعوذُ باللهِ من الشيطان الرجيم)**

پنځم ګام: په هر رکعت کې د فاتحې سورت وايم، چې دا دی: **د الله په نوم پيل کوم چې ډېر زيات مهربان، بې حده رحم کوونکی دی ټول (د کمال) صفتونه خاص د الله لپاره دي چې د ټولو عالَمونو ښه پالونکی دی. ډېر زيات او، هميشه رحم کوونکی دی. د بَدلې د ورځې مالك دی. خاص ستا عبادت کوو او خاص له تا نه مرسته غواړو ته مونږ ته سَمَه (نېغه) لاره وښَيَه. ليار د هغه کسانو چې تا پر هغوی باندې انعام کړی دی؛ چې نه پر هغوی باندې غضب شوی او نه ګمراهان دي.**

له فاتحې وروسته د هر لمانځه په لومړي او دويم رکعتونو کې د قران کريم يوه اسانه برخه وايم، او دا فرض نده **(د سورت فاتحې څخه پس نور قرات)**، خو په کولو کې يې لوی ثواب دی.

شپږم ګام: **(الله اکبر)** وايم او رکوع ته ځم، تر دې چې ملا مې سيده برابره شي او لاسونه مې پر زنګنونو وي چې ګوتې يې خلاصې وي، بيا رکوع کې وايم: **(سبحان ربي العظيم).**

اووم ګام: د **(سمع الله لمن حمده)** په ويلو له رکوع راپورته کېږم او لاسونه د اوږو برابر پورته کوم، کله مې چې بدن په ولاړه ښه نېغ شي، **(ربنا ولک الحمد)** وايم.

اتم ګام: **(الله اکبر)** وايم او پر لاسونو، زنګنونو، پښو، تندي او پوزه سجده کوم، سجده کې **(سبحان ربي الأعلى)** وايم.

نهم ګام: **(الله أکبر)** وایم او له سجدې راپورته کېږم، پر چپه پښه کښېنم او ښی پښه دروم، تر دې چې په ناسته ښېغه ملا برابر شم، بیا وایم: **(ربي اغفر لي).**

لسم ګام: **(الله أکبر)** وایم او د لومړۍ سجدې غوندې بله سجده کوم.

یوولسم ګام: د **(الله أکبر)** په ویلو له سجدې راپورته کېږم او ښه نېغ درېږم، بیا د لومړي رکعت په څېر د لمانځه پاتې رکعتونه کوم.

د ماسپښین، مازدیګر، ماښام او ماخوستن لمونځونو کې له دویم رکعات وروسته د تشهد لپاره لومړۍ ناسته کوم، او تشهد دا دی. **ټول تعریفونه ، عبادتونه او ټولې پاکیزه خبرې الله لره دي، سلام دې وي پر تا باندې ای نبي او پر تا باندې دې د الله رحمت او برکتونه وي، او سلامتیا دې وي پر مونږ او د الله پر نیکو او صالحو بندګانو ، شاهدي ادا کوم چې له الله څخه پرته بل څوک د عبادت وړ نشته ، او شاهدي ادا کوم چې محمد-صلی الله علیه و سلم-د الله بنده او رسول دی .** له دې وروسته درېیم رکعات ته پورته کېږم.

د هر لمانځه له وروستي رکعات وروسته د اخیدي تشهد لوستو لپاره کښېنم، چې هغه دا دی: **ټول تعریفونه ، عبادتونه او ټولې پاکیزه خبرې الله لره دي، سلام دې وي پر تا ای نبي او پر تا دې د الله رحمت او برکتونه وي، سلامتیا دې وي پر مونږ او د الله پر نیکو او صالحو بندګانو ، شاهدي ادا کوم چې له الله څخه پرته بل څوک د عبادت وړ نشته ، او شاهدي ادا کوم چې محمد د الله بنده او رسول دی، ای الله! رحمت نازل کړې پر محمد -(صلی الله علیه وسلم)- او د هغه په کورنۍ، لکه څرنګه دې چې پر ابراهیم او د هغه په کورنۍ نازل کړی و، یقیناً ته ستایلی او لوی یې. ای الله! برکت نازل کړې پر محمد -(صلی الله علیه وسلم)- او د هغه په کورنۍ، لکه څرنګه دې چې په ابراهیم او د هغه په کورنۍ برکت نازل کړی و، یقیناً ته ستایلی او لوی یې.**

دولسم ګام: له دې وروسته لمانځه نه د وتو په نیت ښي لور ته سلام ګرځوم او وایم: **(السلام علیکم ورحمة الله)**، وروسته کیڼ لور ته سلام ګرځوم او وایم: **(السلام علیکم ورحمة الله)**، دې سره به مې لمونځ بشپړ کړی وي.

***

د مسلمانې ښځې ستر پرده

(الله) تعالی فرمايلي دي: **(ای نبي خپلو مېرمنو، لورانو او د نورو مؤمنانو ښځو ته ووايه چې خپل پړوني دې پر ځان راخپروي، دا کار د دې ډېره ورتيا لري چې هغوی وپېژندلی شي، بيا به نه ځورول کيږي او الله (ډېر) بخښونکي مهربان دی).** [الأحزاب: 59].

الله جل جلاله پر مسلمانه ښځه باندې له پرديو سړيو څخه په ځايي دوديزه جامه حجاب کول او د عورت او ټول بدن پټول فرض کړي دي، هغې ته روا نه ده چې حجاب يې له خپل مېړه او محارمو پرته د بل چا په مخ کې لرې کړي، **محارم هغه خلک دي چې مسلمانې ښځې ته له هغوی سره واده کول د تل لپاره حرام وي او هغوی دا کسان دي:** پلار او همداسې پورته، زوی او همداسې ښکته، ترونه، ماماګان، ورور، وراره، خوريين، د مور خاوند، د مېړه پلار او همداسې پورته، د مېړه زوی او همداسې وريسې ښکته، رضاعي ورور او د رضاعي مور خاوند، او د رضاعت له مخې هغه خلک حرامېږي چې د نسب له مخې حرامېږي.

➢ **مسلمانه ښځه په خپله جامه کې څو شيانو ته پام کوي:**

لومړی: د ټول بدن رانغاړل.

دويم: دا جامه به يې د هغه جامو څخه نه وي کومه چې د ډول سينګار د پاره اغوندي.

دريم: دومره نرۍ به نه وي چې بدن يې ترې ښکاره شي.

څلورم: پراخې به وي، تنګې نه، چې د بدن کوم ځاى يې وپېژندل شي.

پنځم: خوشبويي به پرې نه وي وهل شوې.

شپږم: د سړو جامو ته به ورته نه وي.

اووم: د نامسلمانو ښځو هغو جامو ته به نه وي ورته چې هغوی يې خپلو عبادتونو او اخترونو ته اغوندي.

➢ د مومن له صفاتو څخه.

(الله) تعالى فرمايلي دي: **(خبره دا ده چې (رښتيني) بيشکه مؤمنان هغه کسان دي چې کله د الله نوم ياد شي زړونه يې ووېرېږي او کله چې آيتونه يې وربانديې ولوستل شي؛ نو ايمان يې ورزيات کړي او په خپل رب بروسه کوي).** [الأنفال: 2].

- ✓ په خپلو خبرو کې رينبتونى وي او دروغ نه وايي.
- ✓ په ژمنه او ترون وفا کوي.
- ✓ د شخړې پر وخت سپکې سپورې نه وايي.
- ✓ امانت ادا کوي.
- ✓ مسلمان ورور ته هغه شى خوښوي چې خپل ځان ته يې خوښوي.
- ✓ له خيره ډک وي.
- ✓ خلکو سره ښېګڼه کوي.
- ✓ خپلولي پالي

- ✓ د الله په پرېکړه (تقدير) خوښ وي، د پراخۍ پر مهال شکر باسي او د تنګسې پر مهال صبر کوي.
- ✓ حیاناک وي.
- ✓ پر مخلوق زړه سواندی وي
- ✓ زړه يې له کينې او لاسونه يې پر نورو له تېري څخه پاک وي.
- ✓ خلکو ته بخښنه کوي.
- ✓ سود نه خوري او نه راکړه ورکړه پرې کوي.
- ✓ زنا نه کوي.
- ✓ شراب نه څکي
- ✓ ګاونډيانو سره ښېګڼه کوي.
- ✓ ظلم او تېکي نه کوي.
- ✓ غلا او فرېب نه کوي.
- ✓ له مور او پلار سره نېکي کوي اګر که مسلمانان نه وي او په نېکيو کې يې خبره مني.
- ✓ خپل اولاد په نېکه تربيه روزي، د شرعي واجباتو امر ورته کوي او له بديو او حرامو يې منعه کوي.
- ✓ په ديني ځانګړتياوو او هغو عادتونو کې د نامسلمانو د کړنو پيښې نه کوي، چې د هغوی ځانګړتيا او شعار وي.

***

نېکبختي مې په خپل دين اسلام کې ده

(الله) تعالی فرمايلي دي: (چا چې نيك عمل وکړ؛ نارينه وي که ښځينه خو چې مؤمن وي نو خامخا به ښه ژوند ورکړو او (اخرت کې به) د هغو نېکو عملونو چې دوی به کول، ښه بدله ورکړو). [النحل: 97].

د مسلمان زړه ته چې ډېره خوشحالي، پراخي او خوشبختي راولي، هغه له کوم بت او ژوندي يا مړي منځګړي پرته له خپل پروردګار سره د ده اړيکه ده، ځکه الله تعالی په خپل مبارک کتاب کې ويلي چې هغه تل خپلو بندګانو ته نږدې دی، اوري يې او دعا يې قبلوي، لکه الله (سبحانه وتعالی) چې ويلي دي: (او چې بندګان مې زما په اړه تا کله وپوښتي؛ نو (ورته وايه چې) زه بالکل نږدې يم، د غوښتونکي سوال قبلوم کله چې ما وربولي، نو زما (بلنه) دې هم ومني او پر ما دې ايمان راوړي تر څو په سمه لار محکم پاتې شي). [البقرة: 186].

هغه جل جلاله مونږ ته د دعا کولو امر کړی او له هغو سترو عبادتونو يې ګرځولې ده، چې مسلمان پرې خپل رب ته نږدې کېږي، لکه الله عز وجل چې ويلي دي: (او ستاسو رب ويلي دي چې ما درو‌بولئ سوال به مو قبول کړم). [غافر: 60]

نو نېک بنده همېشه الله ته محتاج وي، تل يې په وړاندې دعا کوي او په نېکو عملونو ځان ورنږدې کوي.

او الله تعالی موږ په دې کايناتو کې د يوه لوی حکمت له مخې پيدا کړي يو، هسې خوشې نه، دا لوی حکمت يوازې د هغه بندګي ده، چې شريک ورسره و نه منل شي، موږ ته يې يو شامل رباني دين راليږلی، چې د خاص او عام ژوند ټولې چارې مو تنظيموي، پر دې عادل دين يې د ژوند ټولې اړتياوې خوندي کړې دي، چې هغه زموږ دين، ځانونه، ناموسونه، عقلونه او مالونه دي، او څوک چې د شريعت د اوامرو تابع ژوند کوي او له حرامو ډډه کوي، نو دغه اړتياوې خوندي ساتي او له شک پرته بختور او مطمئن ژوند تېروي.

او د مسلمان اړيکه له خپل رب سره داسې ژوره وي چې نفسي ډاډ او ارام ورکوي، د سکون، امن او خوښۍ احساس کوي او د الله جل جلاله ملتيا، پاملرنه او مومن بنده سره د هغه دوستي احساسوي، الله تعالی ويلي دي: **(الله د هغو خلکو دوست دی چې ايمان يې راوړی، له تيارو يې د رڼا پلو ته باسي)** [البقرة: 257].

دغه لويه اړيکه يو وجداني حالت دی چې د رحمن ذات له بندګۍ نه د خوند اخيستو او ملاقات ته يې د شوق لامل ګرځي او د ايمان د شيرينۍ په احساسولو د بنده زړه د خوشحالۍ په اسمان کې ځنګوي.

هغه شيريني چې يوازې هغه څوک يې بيانولی شي چې د طاعاتو په کولو او له ګناهونو په ډډه کولو يې څکلې ده، له همدې امله د الله رسول محمد -(صلی الله عليه وسلم)- وايي: **(هغه چا د ايمان خوند وڅاکه، چې پر الله د رب په توګه، پر اسلام د دين او پر محمد د رسول په توګه راضي شي).**

هو کله چې انسان د خپل خالق پر وړاندې خپل همېشنۍ شتون احساس کړي، هغه په خپلو ښکلو نومونو او صفتونو وپېژني او داسې عبادت يې وکړي لکه ګوري يې چې، عبادت يوازې د الله لپاره وکړي او له الله پرته بل هيچا ته نه، نو په دنيا کې به يو پاک او خوشحاله ژوند وکړي او په اخرت کې به يې نېک انجام په نصيب شي.

ان هغه کړاو چې دنيا کې پر مومن راځي، نو د يقين په ځنې، د الله تعالی پر تقدير په رضا، د تقدير پر ټول خير او شر د الله په حمد ويلو او پر هغې په بشپړې رضا د هغه تاو سرېږي.

بل شی چې مسلمان پرې د خپلې خوشحالۍ او ډاډ د زياتولو په پار ډېر حرص بايد وکړي، د الله تعالی ياد او د قران کريم تلاوت دی، لکه الله تعالی چې ويلي دي. **(هغوی چې ايمان راوړی او د الله په يادولو يې زړونه ډاډه شوي، خبردار اوسئ چې زړونه خو د الله په ياد ډاډه کيږي).** [الرعد: 28].

او څومره چې مسلمان د الله ذکر او د قران تلاوت ډېر وکړي، هغومره يې الله تعالی سره اړيکه ټينګېږي، نفس يې پاکېږي او ايمان يې قوي کېږي.

دغه راز مسلمان ته په کار ده، چې له صحيحو مصادرو څخه د خپل دين د مسايلو په زده کړه حريص واوسي، څو په پوهه د الله تعالی عبادت وکړي، نبي -(صلی الله عليه وسلم)- ويلي دي: **(د علم زده کړه پر هر مسلمان فرض ده)**، او چې د خپل پيدا کوونکي الله تعالی اوامرو ته تسليم او غاړه اېښودونکی وي، که د دې اوامرو په حکمت خبر وي او که نه، ځکه الله تعالی په خپل پاک کتاب کې وايي: **نه دي مناسب هيڅ مومن او هيڅ مومنې لره کله چې فيصله وکړي الله او رسول يې د يو کار چې شي دې د هغوی د فيصلې په عوض کې دوی لره اختيار او څوک چې سرغړونه وکړي د الله او د هغه د رسول نو هغه بې لارې شو په يو ښکاره بې لاريتوب).**

[الأحزاب: 36].

وصلى الله وسلم على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين.

پای

فهرست

سريزه.. 1
الله مې رب دى. 3
نبي مې محمد -(صلى الله عليه وسلم)- دى... 6
قران کريم مې د رب کلام(خبرى يې) دى 7
د اسلام بناوې پيژندل غواړم 8
د ايمان ارکان پيژندل غواړم... 12
اودس زده کول غواړم.. 18
پر موزو او جرابو مسحه... 22
غسل: 24
تيمم.. 25
لمونځ زده کول غواړم.. 26
د مسلماني ښځې ستر پرده.. 30
نيکبختي مې په خپل دين اسلام کې ده.. 33